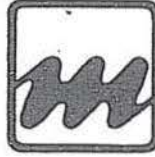

MARMARA ÜNİVERSİTESİ FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRKLÜK ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ

8

Kurucusu:
Hakkı Dursun YILDIZ

Mehmet AKALIN Armađanı

İstanbul, 1997

HÂFIZ-I HAREZMÎ'NİN SULTAN İBRAHİM'İN ÖLÜMÜ ÜZERİNE YAZDIĞI MERSİYE

RECEP TOPARLI*

Hâfız-ı Harezmî, XV. yüzyıl Çağatay Edebiyatının önemli şairlerinden olduğu halde zamanımıza kadar tanınmamış, başvurulan kaynaklarda da hakkında herhangi bir bilgi elde edilememiştir.

"XV. yüzyılda Timuruların egemen buldukları bölgelerde edebi dil yine Farsça idi. Fars edebiyatı, Türkçeye de yer verilmiş olmakla birlikte, Moğollar devrine göre daha yaygın bulunuyordu; daha çok sürümde idi.

Çağın tanınmış şairlerinden Mağrib-i Tebrîzî (ö. 1406), İsmet-i Buhârî (ö.1425), Ni'metullah-i Kirmânî (ö.1430), Kasımü'l-Envar (ö.1434), Kâtibî Şemseddin Muhammed (ö. 1436), Arifî (ö. 1449), Derviş Eşref-i Miragi-i Tebrizî (ö. 1450) Şahrüh ile Ulugbey'in zamanında yetişmişlerdir."¹ cümleleri Hafız'ın o dönemde neden gölgede kalarak unutulduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Farsça'nın geçerli edebî dil olarak kabul edildiği bir dönemde şiirlerini Türkçe yazan bir şaire gereken değerin verilmemesi ve onun geri plana itilmesi son derece doğaldır. Ancak Hafız, Farsça yazmanın moda olduğu bu dönemde Türkçe yazıp dilimize gereken önemi vererek,

*Hâfızın körüñ uşbu zamân Türk tilinde
Ger keçdi ise Fârs'da ol Hâfız-ı Şirâzi²*

beysiyle Türk dünyasının Hafızlığı iddiasında bulunmuştur.

* Prof. Dr., Gazi Osman Paşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi.

¹ Agah Sırrı LEVEND: *Ali Şir Nevaî*. 1: Hayatı, Sanatı ve Kişiliği. Ankara, 1965, 15.

² Divan, 446. gazel.

Eldeki bilgilere göre Ali Şir Nevai'ye kadarki zamanda mürettep bir divanı ilk kez düzenlediğini söyleyebileceğimiz Hafız-ı Harezmî;

Köp kişiler aydılar şi'r-i Türkîni velî

Uşbu Hâfız tek ayıtgan bolmadı şi'r-i hasen³

beytiyle de Türkçe şiir söyleyenler içinde kendisi gibi güzel şiirleri olan bir kimsenin bulunmadığını ifade etmektedir.

Hafız-ı Harezmî'nin yaklaşık 17.500 mısra tutarındaki hacimli divanı 1975 yılında Hindistan'ın Haydarabad şehrindeki Salerceng müzesinde Prof. Dr. Hamid SÜLEYMAN tarafından bulunarak iki cilt halinde Taşkent'te kiril harfleriyle neşredilmiştir (Hâfız Harezmî, Divan, Taşkent, 1981, Özbekistan Fenler Akademiyası, H. Süleyman Namidaki Kolyazmalar Enstitüsü, 1. c. 302 s., 2. c. 297+5 s. küçük boy). Baş tarafında Hâfız Harezmî ve eseri hakkında şiirlerinden yararlanılarak bilgi verilmeye çalışılan bu yayında her nedense kasideler, Timur'un torunu (Şahruh'un oğlu) Sultan İbrahim ölümü üzerine yazılan mersiye, Farsça gazeller, kıta ve rubailerin bir kısmı yer almamıştır.

Divan'ın yazma nüshasının fotoğraflarını değerli dostum Yard. Doç. Dr. Yavuz AKPINAR vasıtasıyla elde ettikten sonra onun şiirlerinden yaptığım seçmeleri "Hâfız Harezmî Divanı'ndan Seçmeler" adıyla hazırlayarak basılmak üzere 1991 yılında Kültür Bakanlığına teslim ettim. Burada sözkonusu edilen mersiye o çalışmada yer almamaktadır.

Mersiyemizin şairi Hafız'ın hayatı hakkındaki tek kaynak onun şiirleridir. Şairimizin nerede ve ne zaman doğduğu, ne kadar yaşadığı ve hangi tarihte öldüğü belli değildir. Ancak Timur döneminde yaşadığı, 1435 yılında hayatta olduğu şiirlerinden açıkça anlaşılmaktadır.

Hafız mahlasını kullanan şairimiz, şiirlerini oldukça anlaşılır bir dil ve akıcı bir üslupla yazmıştır.

Onun divanında 9 kaside, 1 terkib-i bend, 3 terci-i bend, 1 muhammes, 1052 gazel, 1 mersiye, 31 kıta ve 12 rubai yer almaktadır.

Hâfız-ı Harezmî'nin, mersiyesini, Timur (ö.1405)'un adaletiyle ünlü

³ Divan, 668. gazel.

torunu (Şahruh ö. 1447'un oğlu) Sultan İbrahim'in genç yaşta ölümü üzerine yazdığı;

*Feth u nuşratlıg ol İbrâhîm Sultân kâdadur
Kim firâkı zahmudın hâlî cigerler kâdâdur⁴*

*Aşnuğî şehzâde vü şehlerni attarğan ara
‘Âdil İbrâhîm Sultânın nâmin yâd itin⁵*

mısralarından anlaşılmaktadır. Sultan İbrahim 1394 yılında doğmuştur.⁶ Timur 1405 yılında öldüğünde Şahruh Horasan'ın, Şahruh'un büyük oğlu Ulugbey Maverâünnehr'in, Sultan İbrahim de Fars ülkesinin yönetimini üstlenmişlerdir.

Sultan İbrahim Fars ülkesini 21 yıl idare ettikten sonra 3/4 Mayıs 1435 tarihinde vefat etmiştir.⁷

*Ûurretü'l-‘ayn-ı şehinşeh Şâhruh Hâkân kanı
Mâlik-i mülk-i Süleymân şahib-i fermân kanı⁸*

beytinden Şahruh tarafından çok sevildiği anlaşılan Sultan İbrahim kendi yerine Şehzade Abdullah (ö. 1451)'i bırakmıştır :

*Çün irür Şehzâde ‘Abdullah özidin yâdigâr
Tapmasañız özini kâyim maqâmın yâd itin⁹*

Hafız-ı Harezmi'nin mersiyesi Terkib-i Bend biçiminde yazılmış olup 9 bendden oluşmaktadır. Bu bendlerin yedisi on (1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 9. bendler), biri on bir (8. bend), biri de on iki beyittir (7. bend). Tamamı 93 beyit olan mersiye, aruzun *Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün* vezniyle yazılmıştır.

⁴ Divan, Mersiye, 1. bend.

⁵ Divan, Mersiye, 7. bend.

⁶ Wilhelm BARTHOLD: *Uluğ Beg ve Zamani*. Ankara, 1990, 57 (Çev. İsmail AKA).

⁷ age, 139.

⁸ Divan, Mersiye, 2. bend.

⁹ Divan, Mersiye, 7. bend.

Mersiyenin birinci bendinde Sultan İbrahim ölümünden dolayı dünyanın tadının ve tuzunun kalmadığı belirtilmekte ve insanların bundan böyle istememesi gerekenler sıralanmaktadır: geçici ve vefasız dünyada süreklilik, can derdine deva, karanlık gecede aydınlık, dünyanın zevk ve safası, alçaklardan iyilik, gönül açan bağ, gül bahçesinde gezip dolaşma, dünya saltanatı, Sultan İbrahim'den başka padişah.

Bendin kavuştak beytinde ise ülkeler fethederek Allah'ın yardımına kavuşan Sultan İbrahim'in nerede olduğu sorulmakta ve onun ayrılığı yarısından dolayı şimdi ciğerlerin kanla dolduğu anlatılmaktadır.

İkinci bendde ise Sultan İbrahim'in ayrılığından duyulan acılar dile getirilerek onun nerede olduğu sorulmaktadır: Şahruh'un gözünün nuru, Süleyman mülkünü elinde bulunduran ferman sahibi sultan, savaş meydanının arslanı, dünyayı aydınlatan parlak ay, mutluluk güneşi, müslümanların halifesi, bağ ve bahçe güzelleştiren padişah, yüzü gül bahçesinin süsüne ve açılmış güle benzeyen Sultan İbrahim artık nerededir?

Bendin son beytinde ise Sultan İbrahim'in ölümünden sonra bağ ve bahçelerdeki hatıralarıyla birlikte yanık gönüllerde derd ve acıların da ondan yadigar kaldığı belirtilmektedir.

Mersiyenin üçüncü bendinde İbrahim Sultan'dan ayrı kalma sözkonusu edilmektedir: Kılıcıyla dünyayı fetheden o çok parlak güneşten, başarılı şahtan, Kayser'in tacına layık olan sultandan, başkomutandan, devrindeki sanatkarların değerini bilen sultandan artık ayrı düşülmüştür.

Bendin sonunda da müslümanlara seslenilerek bu ayrılık derdine inleyerek ağlamaktan başka çarenin olmadığı anlatılmaktadır.

Dördüncü bendde can gibi olan sultanın artık uzaklaştığı, onun ayrılığıyla hasta canların yaralandığı, ağlayan gözlerin su saçmaması halinde ah ateşinin felek mumunun üstünü örteceği, müslümanların halifesi olan sultan öldüğü için artık başka bir kimseden yardım istenemeyeceği ve şöhretin sözkonusu olamayacağı, devlet makamlarının sahipsiz olduğu, onun ayrılığının acısıyla son derece zayıf düşüldüğünden artık ah çekmeye dermanın kalmadığı anlatılmakta ve derdlere derman olanın nerede olduğu sorulmaktadır.

Bendin kavuştak beytinde ise; herkesin köle, onun şah olduğu, o şa-

hın herkesin halinden haberdar olmasının çok iyi bir şey olduğu vurgulanmaktadır.

Mersiyenin beşinci bendinde o gencin saltanat gülbahçesinden ayrılmasıyla bu cihanın herkese dikenlik olduğu, onun devrinde koyun ile kurdun kardeş gibi yaşadıkları, adaletinin sahrada yaşayanlara çobanlık yaptığı, onun adaletiyle Şiraz'ın emin bir yer durumuna sokulduğu, mazlumların hakkını gözettiği, o şehzadenin ayrılığının kıyamet alametlerinden yüzlercesini ortaya koyduğu bildirilmektedir.

Bendin sonunda ise onun ayrılık kılıcıyla hasta ciğerlerin parçalandığı bildiriliyor ve bu derde çarenin ne olduğunun söylenmesi isteniyor.

Altınca bend Sultan İbrahim'in babası Şahruh için yazılmıştır. Burada şair; o güzel huylu ay yüzlü sultanın göçmesiyle Şahruh'un mülk güneşinin artık var olması ve hiç sönmemesi gerektiğini, ay ve güneşin onun kapısına yaslanmak için gece gündüz çaba gösterdiklerini, saltanat ağacında çok meyve olmasına rağmen onun gibi bir gencin olmadığını, Şahruh'un oğlunun ölümüne çok üzüldüğünü belirtmekte ve Sultan İbrahim'in yerine geçecek bir şehzadenin varlığına da sevinmektedir.

Bendin son beytinde ise bu dünyayı tek başına yaratan Allah'tan, Şahruh'un saygınlığını sürekli kılması istenmektedir.

Yedinci bendde Sultan İbrahim'in yiğitlerce anılması gereken özellikleri sıralanmaktadır: iyilikleri, güneşe aydınlık veren yüzü, yeme ve içmeyle geçen gece ve gündüzler, tatlı sözleri, bahçelerdeki tavus kuşu ve sülün gibi görkemli yürüyüşü, hasta ve miskinlerle ilgilenişi, kendi yerine tahta çıkan Şehzade Abdullah, adaletli Sultan'ın adı, ihtişamı, çadırları, düşmanlarından aldığı intikamı vs.

Bendin kavuşta beytinde yine lutuf ve iyiliğin kaynağı, dünyanın padişahı iken her şeyle ilgisini kesmiş olan o şehzadenin anılması istenilmektedir.

Mersiyenin sekizinci bendinde padişah kullarından uzaklaştığından herkesin ah ederek matem tutması gerektiği, Sultan İbrahim'in düğünlerde büyük çadırlar kurup herkese ziyafet verdiği, güzel yürüyüşlü tatlı sözlü o padişahı hatırlayanların kanlı göz yaşları döktüğü, o şehzadenin ayrılık ve hasretinden uzun boylu gençlerin ihtiyarlamadan bellerinin büküldüğü,

herkesi koruyucusu olan o kişinin artık yok olduğu, meclislerin ve savaş yerlerinin onun sağlığında gülbahçesi iken onun ayrılığında şimdi artık tadlarının kalmadığı, hizmetinde bulunulduğu halde gerçek değerinin bilinmediğinden şimdi onun için çalışılması gerektiği, o halife hastalarından uzaklaştığından artık hiç kimseden yardım beklenilmeyeceği belirtilmektedir.

Bendin son beytinde ise Allah'ın ona her zaman rahmet edeceği ve onun peygamber ve velilerin komşusu olacağı bildirilmektedir.

Mersiyenin son bendinde şair Allah'a dua etmekte ve ona iyilikte bulunmasını, cennet içinde yerini gülbahçesi yapmasını, kevser havuzundan içirmesini, sırlarına aşına etmesini, vahdet denizindeki mücevherlerinden onun temiz ruhuna her zaman göndermesini, hasta ve miskinlerin duasını ona ulaştırmasını, bu dünyada yücelttiği gibi öbür dünyada da onu yüceltmesini istemektedir.

Bendin kavuştak beytinde ise Hafız'ın duasını kabul ederek rahmetinden hisse vermesini rahman ve rahim olan Allah'tan istemektedir.

Mersiyenin metni şöyledir :

I

Bu vefâsız fânî 'âlemde beğânı izdemeñ
Derd-i cânğa imdidin soñra devânı izdemeñ

Barça yâr u dostdın bigâne bolmağ bar imiş
Körüñ uşbu hâlni siz âşyânı izdemeñ

Kiçesi 'âlemni tîre kıldı hicrân kiçesi
Bu çaranğu kiçede nûr u ziyânı izdemeñ

Hâlî bolmadı kûdüretdin çün ay u kün yüzi
Bes munuñ-tek dünyide zevk u şafânı izdemeñ

Sifle vü dñn-perver irür uşbu devr-i rûzgâr
Sifle vü dñn ilgidin feyz-i 'ağânı izdemeñ

Gülşen-i cennet-bikin çün bāğ bāğ-ı cān ırür
Terk itip gülşenni bāğ-ı dil-güşānı izdemeñ

Gülsitān u büstān bülbülleri kılmās nevā
Gülsitān kezmeñ taķı berg ü nevānı izdemeñ

Terk kılmāklık kerek çün ‘āķıbet tāc u livā
Ĥaķ yolını izdeñiz tāc u livānı izdemeñ

Fars mülkiniñ ŗehi ol fāris-i meydān-ı dīn
Bardı irse andın özge pādŗānı izdemeñ

Feth u nuŗratlıg ol İbrāhīm Sultān ķandadur
Kim firāķı zaķmıdın hālī cigerler ķandadur

II

ķurretü'l-‘ayn-ı ŗehinŗeh ŗāhruķ Ĥāķān ķanı
Mālik-i mülk-i Süleymān ŗāhib-i fermān ķanı

Bīŗe yañlıg bar leŗker ŗāh-ı ‘ālemģa velī
Ol toķuŗ kūyında ŗir-i peŗŗe-i meydān ķanı

Sanı yoķ yulduz meñiz ŗehzādeleleriñ barı bar
Nūr baķŗ itken cihānģa ol meh-i tābān ķanı

Zulmet iķre tīre toprak yañlı ķaldı ‘ālemi
Uŗbu zulmetniñ iķinde ķeŗme-i hayvān ķanı

Ĥalk-ı ‘ālemģa baģıŗlaģan ŗafā vü zevķler
Āftāb-ı mülk-i devlet sāye-i Yezdān ķanı

Ĥetr ile eyvānda bar irdi besī nūr u ŗafā
İmdi ol nūr u ŗafālīg ķetr ile eyvān ķanı

Derd-i hicrân örtedi mecmû'-ı 'âlem cânını
İy hakîm aygıl bu derd-i cânlara dermân kıanı

Büstânğa revnaķı birgen uşol serv-i revân
Boldı ğâyib közdin imdi revnaķ-ı bustân kıanı

Gülsitänniñ gülleri barısı kıan yaş ığlayur
Gülsitänniñ zîneti yüzi gül-i ħandân kıanı

Bardı vü kıaldı gülistân birle bâğı yâdigâr
Sûĥte cânlarda boldı derd ü dâğı yâdigâr

III

Tir bolduķ tüşkeli ol mâĥ manzardın cüdâ
Tiĝ birle 'âlem alĝan mihr-i enverdin cüdâ

Feth ü nuşret imdidin soñ kimge körgüzgey yüzin
Çünki tüşdi nâgehân şâĥ-ı mużafferdin cüdâ

Baĥt u devlet kimge kıul tapĝay ü kıullıķ eylegey
Taĥt üzre ol sezâ-yı tâc-ı Kıayşerdin cüdâ

Yay saçıñnı tuĝ u yirge çal özüñni iy 'âlem
Çün tüşüpdür sen sıpeh-sâlâr-ı leşkerdin cüdâ

Tulluĝan aĥları kecimler keyip kim çıkdılar
Boldı ol demde kıyâmet rûz-ı mahşerdin cüdâ

Barçaĝa irür muĥaķķıķ neshü boldı ĥatt-ı şülüş
Kıaldı tevkî'inde reyhân ĥâme-güsterdin cüdâ

Kılma naķķâş u müzehhib levhada dibâceler
Bu hünerler kıadrini bilgen hüner-verdin cüdâ

Boldı ğamhâne uş imdi barçağa beytü'l-ferah
Ol ferah sermâyesi rûh-ı muşavverdin cüdâ

Derd-i hicrândın yürekler kıan bolup köz yolıdın
Kildi yüz rengin kıılurğa ol dilâverdin cüdâ

İy müsülmânlar bu derd-i hicrge ni çäre bar
Âh-ı süzân birle ığlamaqdın özge zâr zâr

IV

Âh kim tüşdi yıraķ ol cân bikin sulţânımız
Mülk-i ma'ni tahtı üzre husrev-i hâķânımız

Köz yaruķı cân tilegi ol şafâ-yı cân u dil
Bardı irse boldı mecrûh uşbu hâsta cânımız

Örtegey irdi bu âh otı felekniñ şem'ini
Dembedem su saçmasa bu dide-i giryânımız

Sâye-i luţf u 'inâyet kimdin umsungay kişi
Çünki ğâyib boldı közdin sâye-i Yezdânımız

Sansız ihsân kıılguçı ol ma'den-i luţf u kerem
Şâhımızdın adrılıp miz kıayda bolğay sanımız

Hoş idi ol hâl kim bir derd sözün sözleşek
Luţf itip aytur idi biz derdler dermânı miz

Otğa yaķsaķ defter ü divânı irmesdür 'aceb
Çün eyesiz kıaldı ebter defter ü divânımız

Hâr-ı hasret sançılıp kitmes köñüldin bir nefes
Tâ nazardın boldı ğâyib ol gül-i hândânımız

Derd-i hicrânı anıñ tek kıldı bizlerdi za'if
 Āh çekmege taqı yoqdur bu dem imkânımız

Barımız bende idük ortada özi şâh idi
 Hâl hoş irdi çü barça hâlidin âgâh idi

V

Kiçdi irse gülsitân-ı salţanatdın ol civân
 Boldı hâristân bikin barça köziñe bu cihân

Yaz faşında gülistân gülleri solmas idi
 Uşbu faş içre ni yandın boldı bu gülge hazân

Çoy bile böri anıñ devrinde kardaş irdiler
 Çün anıñ 'adli idi şahrâ-nişinlerge şübân

'Adl birle halk-ı 'âlem päsını tutmaq üçün
 Şüret ile şâh idi vü ma'ni birle päsban

İmdidin soñ halk tapğay mu amânlık nağmasın
 'Adl ile Şirâznı kılmış idi dârü'l-emân

İşledi dârü'l-'adâle birgeli 'adl ile dâd
 Çün idi mazlûmlar haqqığa şâh-i mihrîbân

Şâdmân ümmîd-i didârı bilen irdim velî
 Derd ü gam boldı naşib ü bolmadım men şâdmân

Āh âteş-bâr ilindin sineniñ içre ciger
 Otğa tüşken ol kebâbidür ki bolsa hün-çekân

Kiltürüpdür uşbu şehzâde firâkı köz köre
 Mehd-i 'âlîğa kıyâmetniñ tañındın yüz nişân

Tiğ-i hicrânî bile hasta cigerler pâredür
Rahm eylep aytuñız bu derdge ni çâredür

VI

Köçdi irse dünyâdın ol mâh-manzar hoş-ıñşâl
Bar bolsun âftâb-ı mülk ü tapmasun zevâl

Ĥusrev-i şâhib-kırân sultân-ı a'zam ŞâhruĤ
Kim uşanıñ zâtı irür feyz-i fażl-ı zü'l-celâl,

BaĤt birle taĤt üzre bolsun ol kişveristân
Tapdı andın mülk ü millet çün besî hüsn ü cemâl

Ol şehensâĤî kim işigini yaştanmak bile
Kiçe kündüz mâh u Ĥurşid eyledi kesb-i kemâl

Āstân-ı 'izzetiniñ topraķınĤa yitmedi
Niçe kim yil biki yügrüp yildi cāsūs-i Ĥayâl

Şer' yolında elif tek râst-rev bolmaķına
Dâl-i Ĥaddin Ĥılmaķı irür namâz itkende dâl

Ol dıraĤt-ı saltanatĤa mîve bar (irür) irdi besî
Yoķ idi mundaĤ civân kim tapsa hadd-i i'tidâl

Ni 'aceb ger bâr-ı Ĥam birle egilse şâh kim
Mâh-ı tâbân boldı bu mâtem Ĥamı birle hilâl

Kesdi 'âlî servni tiğ-i ecel nâgeh velî
Şükr kim bardur maķâmın saķlaĤan tâze nihâl

İy yarutĤan yalĤuzak bu yaş butaķniñ devletin
EyleĤil dâyim ziyâde 'izzet ü hem hurmetin

VII

İy bahādurlar anıñ in‘ām-ı ‘āmın yād itıñ
Nür birgen mihrge mäh-ı tamāmın yād itıñ

Şubh-ı devlet tek anıñ envār-ı yüzün sağınıp
‘Iyş u ‘ışret birle kiçken şubh u şāmın yād itıñ

Kehrübār tek gerçi sarğardı yüzüñiz hicridin
Siz müdām ol cur‘a-i yāķūt-fāmın yād itıñ

Kām-ı cānnı zehr-i hicrān telğ tutğan arada
Şekkerin elfāz ile şırın kelāmın yād itıñ

Gülsitān u çimgen arasında geşt eyleseñiz
Kebg yā řāvus tek hurrem hırāmın yād itıñ

Rüzī kılğay Hāķ öziñe ravza-i dārü's-selām
Hasta vü miskinlere kılğan selāmın yād itıñ

Çün irür Şehzāde ‘Abdullah özidin yādigār
Tapmasañız özini ķāyim maķāmın yād itıñ

Aşnağı şehzāde vü şehlerni attarğan ara
‘Ādil İbrāhīm Sulţānnıñ nāmın yād itıñ

Tınmasañız āskender ü Kāyser bile Dārā sözin
Bu yakında kiçken ol şeh ihtişāmın yād itıñ

Gülle urğan künbed-i eflāk ü yulduzlar bilen
Leşker-i hayl ü haşem türlü hıyāmın yād itıñ

Şaff-ı heycā içre tiğ-ı ābdārını çekip
Cümle düşmenlerdin alğan intikāmın yād itıñ

Yâd itîñ luṭf u keremniñ kâni ol ŧehzâdeni
Pâdiŧâh-ı ‘âlem irken barçadın âzâdeni

VIII

Bendelerdin çün cüdâ tüŧdi irse ol pâdiŧâh
Düd-ı âh ile felekniñ ᧄaymesin eyleñ siyâh

ᧄayda bolğay hâli ol ŧehzâde-i ‘âli-cenâb
Kim çekerdi rüy u râyındın ᧄacâlet mihr ü mâh

Asrı ŧermende bolur irdi bu ᧄargâh-ı felek
ᧄoy eylep tikse irdi gâh gâhi bâr-gâh

ᧄanı ol sultân-ı ᧄoŧ-reftâr ŧirin-kâr tip
ᧄan yaŧ içre merdüm-i dide kıılır her dem ŧinâh

ŧâhzâde hasret ü derd-i firâkındın bukün
Pir bolmay bes elif ᧄadlığ civân boldı dütâh

Arᧄa ger sınsa bâr-ı ğamdın imdi ni ‘aceb
Çün közüimizge ᧄörünmes boldı ol püŧt ü pehâh

Yok turur leŧker baŧargân baŧ bu dem ni fâyide
Gerçi bardur yüz tümen miñ leŧker ü ᧄayl ü sipâh

Rezmğâh u bezmğâh anıñ bilen gülzâr idi
İmdi ᧄâristân bolupdur rezmğâh u bezmğâh

Bilmedük irdi anıñ tapğunda bolup ᧄadrini
‘Özr-i taᧄŧirât üçün imdi bolalım ᧄâk-i râh

Kimdin imdi umsunalım sâye-i rahmetni biz
ᧄastalardın çün yırâᧄ tüŧdi uŧol zıll-ı ilâh

Dāyimā tüşkey öziniñ üzre rahmet säyesi
Enbiyâ vü evliyânıñ bolğay ol hem-säyesi

IX

Yâ ilâhî luḡf-ı ḡâşîñni öziñe yâr kııl
Cennet-i firdevs içinde ornını gülzâr kııl

Gülsitân u cüybâr içre çün ögrenen idi
Menzilin "Cennâtü 'adnîn taḡtehe'l-enhâr" kııl

Āteş-i hicrân bile tutmay uşanı teşne-leb
Ḥavz-ı kevşerdin şarâb u sâkîsin ebrâr kııl

Yahşılarnı yahşî körüp asrı ḡoş asrar idi
Sen anı yahşî asırap mahrem-i esrâr kııl

Bahr-i vahdet içreki gevherleriñdin iy kerîm
Rûh-ı pâkingâ öziniñ dembedem işâr kııl

Ḥasta vü miskînlere ḡam-ḡvâr irdi dāyimâ
İmdi anlarnıñ du'âsın münis ü ḡam-ḡvâr kııl

Ravza-i rızvân kıılıp dāyim uşanıñ ḡabrini
Ḥür-i 'aynı luḡf itip öziñe yâr-ı ḡâr kııl

Ni ḡariḡa munda kim server taḡı sâlâr idi
Yüz uşançâ anda özin server ü sâlâr kııl

Yaş butaḡıñğa uşanıñ yaşlar sanınçâ yaş
Rüzî eylep devlet ü 'izzetde ber-ḡurdâr kııl

Müstecâb eylep bu Ḥâfıznıñ du'âsın iy kerîm
Rahmetiñdin bir ülüş sen sen çü rahmân ü rahîm
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün